

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

ORDIN

31.10.2022 nr. 1089

mun. Chișinău

Cu privire la organizarea și desfășurarea
Forumului Copiilor Apărători ai Drepturilor
Omului

În temeiul prevederilor *Codului educației* nr.152/2014 art. 16, alin.(2), conform *Programului activităților extrașcolare în învățământul primar și secundar, ciclul I și II pentru anul 2022*, aprobat prin ordinul MEC nr.193/2022 și în vederea extinderii activităților de învățare în bază de proiect realizate în cadrul disciplinei școlare reconceptualizate *Educație pentru societate*, Ministrul Educației și Cercetării emite prezentul

ORDIN:

1. A organiza, în parteneriat cu Centrul de Informare și Documentare în Domeniul Drepturilor Copilului (CIDDC), Centrul Republican pentru Copii și Tineret „Artico” și AO „Amnesty Internațional Moldova”, în perioada 18 noiembrie – 10 decembrie 2022, Forumul Copiilor Apărători ai Drepturilor Omului (în continuare Forum), conform *Regulamentului de organizare și desfășurare a Forumului Copiilor Apărători ai Drepturilor Omului* (Anexa 1).
2. A aproba calendarul etapelor Forumului, ediția anului 2022, după cum urmează:
Etapa locală – 18-30 noiembrie 2022.
Etapa republicană – 1-10 decembrie 2022.
3. Direcția Învățământ general (dl V. Crudu) :
  - 3.1. va aduce la cunoștința Organelor locale de specialitate în domeniul învățământului prevederile prezentului ordin;
  - 3.2. va asigura, în parteneriat cu CIDDC și AO „Amnesty Internațional Moldova”, desfășurarea atelierelor de instruire a consultanților, cadre didactice la disciplina *Educație pentru societate*, privind participarea elevilor la Forumul Copiilor Apărători ai Drepturilor Omului (Anexa 2);
  - 3.3. va asigura, împreună cu partenerii, organizarea etapei republicane a forumului conform calendarului Forumului, stabilit în pct. 2 al prezentului ordin.

4. Centrul Republican pentru Copii și Tineret „Artico” (dna L. Botnar):
  - 4.1. va organiza, împreună cu partenerii, etapa finală a Forumului, conform calendarului stabilit în pct.2 al prezentului ordin;
  - 4.2. va asigura desfășurarea activităților de logistică pentru înregistrarea participanților la etapa republicană Forumului.
5. Organele locale de specialitate în domeniul învățământului:
  - 5.1. vor aduce la cunoștința instituțiilor de învățământ din subordine prevederile prezentului ordin;
  - 5.2. vor asigura organizarea etapei locale a Forumului, în conformitate cu prevederile regulamentare ale Forumului și calendarul stabilit în pct.2 al prezentului ordin;
  - 5.3. vor prezenta, în termenele stabilite, în format electronic, dosarele pentru participare la etapa republicană a Forumului la adresa forumulcado@gmail.com.
6. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina doamnei Adriana CAZACU-ȚIGAIE, secretar de stat.

Ministru

Anatolie TOPALĂ

Regulamentul de desfășurare a Forumului Copiilor Apărători ai Drepturilor Omului

I. Context

1. Forumul Copiilor Apărători ai Drepturilor Omului (în continuare - Forumul) este o modalitate de dobândire și dezvoltare a competențelor pentru cultură democratică, în special pentru elevii și elevele care au nevoie de alte contexte educaționale pentru a le manifesta. Evenimentul contribuie la procesul de învățare *despre, pentru și prin drepturile omului* și nu implică elementul de competiție.
2. Forumul valorifică experiențele de învățare ale elevilor/elevelor, realizate în cadrul orelor și inițiativelor extracurriculare, pornind de la finalitățile educaționale ale disciplinelor școlare *Educație pentru societate* (EPS), *Educație pentru socializare juridică* (EPSJ) și *Educație pentru drepturile omului* (EDO), precum și alte discipline școlare.
3. Forumul este un proces ce reflectă învățarea bazată pe proiect ce permite elevilor/elevelor să dezvolte relații autentice de cetățenie cu instituții de stat și drept, membri ai comunității și să-și facă vocea auzită în legătură cu respectarea, protecția și asigurarea drepturilor omului. Prezentul regulament stabilește contextul, scopul, obiectivele, principiile și procesul de organizare a forumului.
4. Cadrele didactice și elevii/ elevele care manifestă interes pentru conceptul Copiii - Apărători ai Drepturilor Omului și participare la forum pot solicita suportul informațional și metodologic din partea Ministerului Educației și Cercetării, Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC), Amnesty International Moldova (AIM), PH International ce desfășoară activități despre educația privind drepturile omului/copilului.

II. Scop, obiective și principii

5. Scopul Forumului este crearea unui spațiu în care elevii și elevele explorează experiența privind apărarea drepturilor omului, învață și se inspiră unii de la alții și formulează propuneri de îmbunătățire a activității apărătorilor drepturilor omului.

Obiective

6. Obiectivele Forumului sunt:

- Să conștientizeze importanța implicării copiilor în apărarea drepturilor omului, inclusiv a rolului adulților în respectarea, protecția și împuternicirea acestora;
- Să reflecteze critic asupra procesului de apărare a drepturilor omului în diferite situații de viață;
- Să manifeste respect pentru practici, metode și abordări diferite privind procesul de apărare a drepturilor omului.

Principii

7. Organizatorii și participanții la proiectarea, facilitarea și evaluarea Forumului se ghidează de următoarele principii:
  - Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului;
  - Valorizarea diversității culturale;
  - Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și supremației legii;

- Transparența și informarea accesibilă și completă a elevilor/elevelor și părinților/reprezentanți legali ai acestora despre scopul, obiectivele și procesul de desfășurare a Forumului;
- Participarea benevolă/voluntară, nediscriminatorie, incluzivă și sigură la riscuri.

III. Procesul de organizare a forumului

III.1. Etapa locala

8. Forumul se desfășoară, distinct, în ciclul gimnazial și liceal, în format online sau în format fizic, în două etape: locală/ și republicană.
9. Calendarul Forumului (perioadele de desfășurare a etapei locale și republicane) și a activităților de informare și formare sunt stabilite anual prin ordinul Ministrului Educației și Cercetării.
10. Etapa locală: se desfășoară în clasă/ grup, instituție, comunitate sau în alte instituții (centre de tineret, centrul de sănătate prietenos tinerilor, instituții extrașcolare etc.). Competențele pentru cultură democratică, manifestate la Forum de către elevii și elevele, pot fi înscrise în fișa de autoevaluare sau evaluare reciprocă. Cadrul didactic decide înregistrarea descriptorilor de competență în catalogul clasei, în perioada de desfășurare a evenimentului, conform Metodologiilor de evaluare la disciplinele EPS, EPSJ, EDO etc.
11. Etapa raională/ municipală poate fi desfășurată la decizia Organului local de specialitate în domeniul învățământului (OLSDÎ) care stabilește forma de desfășurare a Forumului la nivel raional/municipal.

Participanți

12. Forumul este deschis elevilor și elevelor din clasele a V-a – a XII-a, care pot participa individual sau în clasă, grup de inițiativă, cerc/club, Centrul de tineret etc.
13. Elevii/elevele care intenționează să participe la Forum pot avea în calitate de consultant/ă un profesor/o profesoară sau un alt adult cu pregătire în educația privind drepturile omului.
14. Adulții sunt invitați la Forum să discute despre experiența de susținere a copiilor apărători ai drepturilor omului, să dezvolte parteneriate, să învețe și să se inspire reciproc. La eveniment, într-un atelier separat de cel al elevilor, poate participa personalul didactic și de conducere, coordonatorii adulți ai grupurilor de copii, lucrători/ specialiști de tineret, funcționari publici, părinți etc.

Forma de organizare

15. Curriculumul la disciplinele EPS, EPSJ, EDO oferă diverse oportunități elevilor/elevelor de exersare a dreptului de a acționa ca apărători ai drepturilor omului. În ciclul gimnazial, elevii/elevele cercetează respectarea drepturilor omului/copilului, inclusiv *bullying*, soluții la problemele clasei, starea de bine în școală, interculturalitatea în comunitate. În ciclul liceal, elevii/ elevele dezbate subiectele controversate, analizează respectarea drepturilor omului prin politicile publice, investighează rolul mass-media în promovarea drepturilor omului.
16. Instituția de învățământ decide asupra desfășurării formei de organizare a etapei locale a forumului. Administrația instituției de învățământ, în colaborare cu cadrele didactice care predau disciplinele EPS, EPSJ, EDO etc, creează condiții pentru buna desfășurare a forumului local, respectând prevederile prezentului regulament.

17. Forma și perioada de desfășurare a forumului local se stabilesc în urma consultării opiniei elevilor/elevelor, Consiliului elevilor de către profesor/profesoara și administrația instituției de învățământ.
18. La etapa locală, evenimentul poate lua forma unui atelier de discuție; analiza unui proces de monitorizare a drepturilor omului în clasă/ instituție/ comunitate, reflecții critice în baza unor produse curriculare ce documentează procesul de învățare (filme video, fotografii, postere, sondaj de opinie etc.).
19. Etapa locală a forumului se poate finaliza cu formularea recomandărilor pentru titularii de obligații.

III.2. Etapa republicană:

Participanți:

20. Elevii/elevele expediază, individual sau în grup, conform termenelor stabilite prin ordinul anual al Ministrului Educației și Cercetării, solicitarea de participare la etapa republicană a Forumului, conform formularului de înscriere din anexa prezentului Regulament. Participarea elevilor și elevelor la etapa republicană nu este condiționată de participarea la etapa locală a Forumului.

Forma de organizare

21. Ministerul Educației și Cercetării, după finalizarea procesului de înscriere, face public orarul întrunirilor participanților la ședințele (întrunirile) la etapa republicană a Forumului.
22. La etapa republicană, se desfășoară ateliere de reflecție, facilitate de către organizatori separat pentru fiecare ciclu de școlaritate (gimnazială și liceală), respectând așteptările și interesele elevilor/elevelor incluse în formularul de participare (din anexă).
23. Participanții la Forum propun recomandări privind îmbunătățirea procesului de manifestare a apărătorilor ai drepturilor omului pentru titularii de obligații.
24. La finalul întrunirilor din etapa republicană participanții au oportunități să reflecteze critic, individual sau în grup, asupra procesului de explorare a experiențelor participanților.

Anexa 1 la Regulamentul de desfășurare a Forumului Copiilor
Apărători ai Drepturilor Omului

Forumul Copiilor Apărători ai Drepturilor Omului

Formular de înscriere

Instituția de învățământ: _____		
Orașul/satul, raionul/ municipiul: _____		
<i>Opțional: Coordonatorul/coordonatoarea (nume/ prenume, date de contact):</i> _____		
Componența: individual sau în grup		
Nume, prenume elev/ elevă	Clasa	Date de contact (telefon, e-mail)

Vă rugăm să completați tabelul de mai jos:

Crt.	Întrebare	Răspuns
1.	În ce inițiativă/ activitate de apărare a drepturilor ai fost implicat/ă (descrie în 3-4 fraze)	
2.	Cum te-ai simțit? Ce emoții ai trăit în acest proces?	
3.	Ce ai învățat din experiența aceasta?	

Orarul atelierelor de instruire

„Copii Apărători ai Drepturilor Omului: Ajută-mă să-mi revendic drepturile!”

NR.	RAIONUL	DATA	ORA
1.	Cimișlia	27 octombrie	09:00
2.	Rezina	28 octombrie	09:00
3.	Ștefan Vodă	28 octombrie	09:00
4.	Ungheni	29 octombrie	09:00
5.	Chișinău	2 noiembrie	15:00
6.	Briceni	4 noiembrie	13:00
7.	Bălți	5 noiembrie	10:00
8.	Florești (în format online)	3 noiembrie (cu profesori)	15:00
9.	Florești (în format online)	10 noiembrie (cu elevi)	14:00
10.	Dondușeni (în format online)	23 noiembrie (cu profesori)	15:00
11.	Dondușeni (în format online)	30 noiembrie (cu elevi)	14:00

Scopul atelierelor este crearea unui spațiu în care participanții/participantele explorează experiența privind apărarea drepturilor omului, învață și se inspiră unii de la alții, formulează propuneri de îmbunătățire a activității apărătorilor drepturilor omului.

Obiectivele atelierelor de formare:

- Analiza necesităților de implicare a profesorilor în ghidarea elevilor în procesul de monitorizare a drepturilor omului și a copiilor;
- Reflecții critice asupra experiențelor de implicare a copiilor în apărarea drepturilor omului;
- Analiza critică a condițiilor care facilitează procesul de implementare a copiilor în apărarea drepturilor omului;
- Examinarea Regulamentului de desfășurare a forumului copiilor apărători ai drepturilor omului.